

fectionibus, et plus illi superesset temporis ad alia pietatis opera. Miris utebatur industriis, ad animi fervorem excitandum; et quo magis, magisque in perfectionis fastigium contenderet, designabat in adversariis, quam sibi procurare virtutem singulis annis, quam singulis mensibus, quam singulis diebus, maximopere conaretur. **Teresiam**, Carmelitanam in Hispanis Virginem, aemulatus, obstrinxit se sacramento, id semper faciendi, quod coram Deo perfectius esse intelligeret; ac suum iudicium alieno subji-cendi, siquando maiorem perfectionem per se satis ipse non caperet. Profecto nullus fuit, qui **Urbiolam** viderit ab hac sibi sponte imposita lege recessisse.

Perpetuos, ut memoravimus, cum gessisset **Magistratus**, omnes attigit numeros perfectissimae administrationis: ejus autem scientia gubernandi duobus tanquam basibus fulciebatur, nimirum lege, atque animi demissione. Ut erant Societatis homines, quibus gubernandis praeficiebatur; Societatis legi serio, naviter, atque assidue studebat, eamque legem omnino in gubernationis normam respiciebat. Designatus **ti-ronum Magister**, cum **Mexicum** attigisset; quidam Socii auctoritate gravissimus plura volebat cum illo colloqui de retinendis moribus, qui fuerant in tirocinio postrema aetate constituti; **Urbiola** vero, qui non ad privatorum arbitrium, sed ad **Lojolae** mentem, et legem, novitios informare statuerat, in haec urbane quidem, sed obfirmato animo respondit: *Si tan-*

tum-

tummodo regulas, atque instituta Societatis habue-ro, quae legam, haec certe satis erunt ad conformandos juvenes, qui mihi traduntur, ut mores discant Societatis. Rerum humanarum despicientia, quam Societatis Conditori charissimam fuisse intelligebat, inter primas erat virtutes, quas verbis, et exemplo **Urbiola** commendabat; ut videlicet amarent omnes, colerentque inopiam voluntariam inter prima fundamenta religiosae institutionis. Ea propter cum suis **Mexico** excedentibus plura donarent aut cognati, aut benevoli; facultatem ille impertiebat, ut reciperent, ea tamen conditione apposita, ne donum esset in privatum recipientis usum, sed in commune Sociorum emolumentum. Si domum ingredereris, quam regebat **Urbiola**; nihil sane cognosceres, penes quem erat summa rerum, nisi forte videres ex munere prae-euntem in domesticis religionibus: nam caetera nullo prorsus discrimine haberi volebat. Cum imperabat, instar precantis; cum corripiebat, instar consulentis, aut rem familiariter narrantis erat. Utique nullam formidabat dignitatem, nullos canos, nullam doctrinam; cum aliquem errasse animadverteret. Sed quanquam strenuus assertor, et custos disciplinae, nulli tamen parcebat charitatis, demissionis, et suavitatis industriae, ut ejus verba emendarent, non exasperarent errantem. Interdum cum noxam aliquam intellexisset; Sociis omnibus post prandium convenientibus in familiare colloquium, tanquam sermo casu incidisset, noxam corripiebat, nemine spe-

speciatim appellato. Interdum etiam id muneris agebat, solus in cubiculo solum nactus, et locum honoris corrigendo cedens, et nunquam non summis usus benevolentiae significationibus. Testatus est apud nos quidam Socius, Urbiolam ad se quodam die venisse, atque in subsellio, quo nullum deterius erat in cubiculo, sedisse; cumque Legatum ab Lojola se diceret, suavissimis tandem verbis in errati cujusdam animadversionem descendisse. Quod si admissa noxa ex gravioribus esset, aut quae bonum Societatis nomen, aut charitatem offenderet; coram duobus, vel tribus testibus corriperebat eum, qui peccaverat. Neque vero tunc aut supercilium induebat, aut turgentibus, aut asperis verbis, ad rem amplificandam utebatur; sed consueta vultus affabilitate, atque oppido mirabili demissione, simpliciter noxam exponebat, emendationem se sperare dicebat, et poenam, quam opportunam crederet, irrogabat. Et ne fortasse crederetur, aut errantibus irasci, aut de his male sentire; ipsum, in quem animadverterat, post modicum temporis familiaritate summa visitare solebat, et cum eo de rebus omnino aliis colloquia protrahere. Objurgavit quemdam Socium, a quo, suimet impotente, pessimis verbis fuit excepta lenissima corrigentis mansuetudo; postero tamen die ut in illum Urbiola se se jucundissime vindicaret, hominem ad se vocavit, indulgentissimis verbis ipsum habuit, coccolati potione recreavit, quam etiam suis ipse manibus ministravit. Atque id objurgandi officium

cium tum exercebat, cum noxam vel ipse conspiceret, vel ab alio audiret, qui rem ad sinceræ fidei, charitatisque regulas testaretur; longe tamen erat ab anxie inquirendis, et explorandis erratis, quae corrigeret. Astuta calliditas, et subdolæ suspiciones nullam unquam habuere partem in Urbiolæ gubernatione; sed in omnibus resplendebat imago candidissimi animi, quem plus virtutum magnitudo, quam Magistratus auctoritas commendabat. Se Superiorem esse, nunquam, quod audierimus, proclamavit; nisi semel in navigatione, cum, Socii cujusdam culcita fluctibus madefacta, hunc ad se vocatum Urbiola in hæc blande allocutus est: *Ego, qui Superior tibi sum, ex potestate impero, ut in lectulo meo dormitum contendas.* Verebatur nimirum, ne sibi precanti Socius resisteret; atque idcirco dignitatem induit, et se Magistratum appellavit, ut alter patienter obediret; quanquam Rectorem, et annis gravem, in nudis assibus cubantem conspiceret. Certabat officiis, et mutua benevolentia cum Subditis; quos etiam in onere cujuslibet muneris portando, quantum poterat, adjuvabat. Ludimagistrum agebat in Collegio Veracrucenti Gregorius Sesma, Socius Adjutor eximiis virtutibus, qui tamen ab affecta valetudine saepius officio interesse non poterat; et tunc mirabilis erat exempli Rector Urbiola, qui litteris elementariis, et calculo pueros lubentissime imbuebat. Quod si quis cum ipso cavillaretur, tanquam id oneris minime deceret Magistratus digni-

gnitatem; hilari vultu reponebat Urbiola: *Nulum est in animorum utilitatem officium, quod quemlibet Sacerdotem Societatis non deceat: quid me non decebit ministerium informandi puerulos, qui ab innocentia sunt instar coelestium Geniorum? Si quem autem offendat auditorum conditio* (nam ludum illum maxime frequentabant Aethiopum liberi, atque alii colore subnigro, et ex infimo gradu civitatis) *Catechistae munere ad romanam plebem fungebatur Ignatius, familiae nostrae Conditor, ejusque tum Supremus Moderator. Et sane Veracruzenses, ac praesertim puerorum, qui instituebantur, Parentes veneratione summa colebant; et amabant Socios, eorumque Rectoris demissionem, et aliarum virtutum eminentiam nullis non laudibus efferebant. Consulto longiores fuimus in referenda Josephi Urbiolae gubernatione, quoniam ad docendum pertinet, quod ex praecipuis est historiae, Magistrae virtutum, muneribus; ut etiam quoniam describimus hominem, quem ab universis dotibus perfectissimam Superiorum normam existimamus. Nec in hoc judicio aberrare timemus a veritate; cum Franciscus Zevallius, vir quidem ut ab aliis dotibus praeclarus, ita etiam a certissima scientia cognoscendi homines, palam auditus fuerit enuntiare, Josephum Urbiolam, renuntiatum ad novitiorum institutionem, alterum esse Quirogam in peritia gubernandi: qui profecto Quiroga id fuit hoc nostro saeculo Mexicanis tironibus, quod fuere in Societatis infantia, qui sub Lojolae disciplina novitios instituebant.*

JOAN-

JOANNES FRANCISCUS IRAGORRIUS.

Hominis virtutes describere nunc aggredior, quem mire gaudeo, per annos aliquot me cominus aspexisse, observasse, coluisse; quem propterea jam pridem credideram inter Mexicanos ab animi dotibus clariores jure merito annumerandum. Is fuit Joannes Franciscus Iragorrius, natus anno hujus saeculi vicesimo octavo, quarto Idus Julias, ad Aram Matthiae in Monte Pinaro, vulgo appellatam *Sierra de Pinos*. Dominicus Iragorrius, et Maria Cecilia Riolasa, Cantabri uterque, cum in Novam Hispaniam diversis nominibus transmeassent, matrimonio copulati sunt Guadalaxarae, quae urbs est Novae Galleciae princeps, tercentis fere a Mexico milliaribus posita, borealis latitudinis paulo ultra gradum primum, et vicesimum. Dominicus id temporis utebatur fortuna, sinminus opulenta, saltem mediocri; quam vero cum potissimum decorarent pulcherrimae animi dotes, Regius Judex ad praedictam Aram Sancti Matthiae dictus est. Illuc e vestigio cum uxore se confert, atque ad annos viginti sex ibidem commorati, undecim habuere filios, quorum fuit ordine septimus Joannes Franciscus. Postmodum re familiari in deterius ruente, non levibus pecuniae summis (quod

ASSO-